

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів заочної форми навчання
галузі знань 0505 – «Машинобудування»

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П. Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів заочної форми навчання
галузі знань 0505 – «Машинобудування»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол __ від ____

Укладач:

Шевченко І.Ю.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ, 2015

Укладач: ст. викл. Шевченко І.Ю.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» належить до циклу нормативних навчальних дисциплін економічної підготовки бакалаврів галузі знань 0505 – «Машинобудування».

Метою викладання дисципліни є вироблення розуміння студентами технічних спеціальностей основних економічних явищ, а також особливостей прояву економічних законів на підприємствах машинобудівної галузі.

Предметом навчальної дисципліни є економічні закономірності функціонування та розвитку підприємств машинобудівної галузі.

Згідно мети, основні завдання дисципліни полягають у формуванні знань, умінь та уявлень згідно предмету дисципліни.

Після вивчення дисципліни майбутній фахівець повинен вміти:

- розрізняти організаційно-правові форми підприємств і організаційні структури управління підприємством;
- обґрунтовувати виробничу потужність і виробничу програму підприємства різними методами;
- оцінювати вартість основних виробничих фондів і здійснювати нарахування їх амортизації різними методами;
- розраховувати показники руху, придатності, інтенсивності та ефективності використання основних виробничих фондів підприємства;
- проводити нормування оборотних фондів підприємства;
- розраховувати показники ефективності використання оборотних засобів підприємства;
- планувати продуктивність праці персоналу;
- застосовувати форми та системи оплати праці для нарахування заробітної плати різним категоріям працівників;
- складати калькуляцію собівартості продукції машинобудівної галузі (визначати цехову, виробничу та повну собівартість продукції);
- оцінювати вплив на собівартість продукції основних техніко-економічних показників діяльності підприємства та розробляти напрями зменшення собівартості продукції;

- обґрунтовувати рівень рентабельності виробництва та встановлювати ціни на продукцію;
- розрізняти види цінової політики підприємств машинобудівної галузі;
- розраховувати фінансовий результат діяльності підприємства та оцінювати її ефективність;
- прогнозувати потенційну ефективність капітальних вкладень при розробці відповідних інвестиційних та інноваційних проектів на підприємстві.

У подальшому економічні знання майбутніх фахівців будуть сприяти успішній роботі підприємств машинобудівної галузі в системі ринкових відносин, допоможуть реалізувати резерви зростання продуктивності праці, знайти способи зниження собівартості продукції і збільшення прибутку підприємств.

Контрольна робота складається з теоретичної та практичної частини і виконується за індивідуальним варіантом згідно останньої та передостанньої цифри номеру індивідуального плану (залікової книжки) студента. В разі повного або часткового виконання студентом завдань за чужим варіантом, контрольна робота до рецензування не приймається.

Теоретична частина передбачає надання розширених відповідей на два питання, практична – обґрунтування виробничої потужності машинобудівного підприємства та складання калькуляції собівартості деталі «втулка» чи «гвинт».

Виконана контрольна робота повинна бути акуратно оформлена на стандартних аркушах А4 (210x297 мм) і представлена на рецензію в зброшурованому вигляді у встановлений навчальним планом термін.

Контрольна робота має обов'язково містити титульний аркуш, план, висновки та список використаних джерел.

Технічні вимоги до оформлення контрольної роботи: всі поля аркуша – 2 см, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзац – 1,25 см, вирівнювання тексту – по ширині.

Невідповідність оформлення контрольної роботи встановленим технічним вимогам або її представлення до рецензування пізніше встановленого навчальним планом терміну є підставою для зниження оцінки студента.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вибір варіанту для виконання завдань.

Контрольна робота виконується студентом за індивідуальним варіантом, що визначається за двома останніми цифрами номеру індивідуального плану студента за наступною формою (табл. 1).

Таблиця 1 – **Форма вибору індивідуального варіанту для виконання завдань**

Остання цифра	Передостання цифра				
	0; 5	1; 6	2; 7	3; 8	4; 9
0; 5	1	2	3	4	5
1; 6	6	7	8	9	10
2; 7	11	12	13	14	15
3; 8	16	17	18	19	20
4; 9	21	22	23	24	25

2. Теоретичні питання за індивідуальними варіантами.

Варіант 1

1. Основні організаційно-правові форми, в яких можуть бути організовані підприємства в Україні.
2. Порядок оцінки ефективності інвестиційного проекту.

Варіант 2

1. Методи планування продуктивності праці персоналу підприємства.
2. Реструктуризація підприємства.

Варіант 3

1. Основні напрями підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства.
2. Сутність і порядок калькулювання собівартості продукції.

Варіант 4

1. Виробничий процес на підприємстві.
2. Сутність і види цін.

Варіант 5

1. Нормативно-правові основи підприємництва.
2. Сутність і види інновацій.

Варіант 6

1. Фактори зростання продуктивності праці персоналу підприємства.
2. Сутність і основні положення антикризового управління підприємством.

Варіант 7

1. Сутність і склад оборотних засобів підприємства.
2. Види систем стимулювання праці.

Варіант 8

1. Сутність і види капіталу підприємства.
2. Сутність і види економічної безпеки підприємства.

Варіант 9

1. Майно підприємства.
2. Соціально-економічна сутність і склад заробітної плати.

Варіант 10

1. Оцінка й облік основних виробничих фондів підприємства.
2. Санація підприємства.

Варіант 11

1. Сутність, методи та принципи управління підприємством.
2. Техніко-технологічна база підприємства.

Варіант 12

1. Сутність і склад основних виробничих фондів підприємства.
2. Класифікації витрат підприємства.

Варіант 13

1. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства.
2. Продуктивність праці: сутність і показники.

Варіант 14

1. Кругообіг оборотних засобів підприємства та показники, що його характеризують.
2. Порядок визнання підприємства банкрутом і його ліквідації.

Варіант 15

1. Нормування оборотних фондів підприємства. Норми та нормативи.
2. Сутність і основні показники фінансового результату діяльності підприємства.

Варіант 16

1. Сутність і види підприємств.

2. Форми та системи оплати праці на підприємстві.

Варіант 17

1. Напрями покращення техніко-технологічної бази підприємства.

2. Етапи розробки інвестиційного проекту.

Варіант 18

1. Сутність і структура персоналу підприємства.

2. Порядок розрахунку виробничого циклу.

Варіант 19

1. Характеристика персоналу підприємства.

2. Конкурентоспроможність підприємства.

Варіант 20

1. Сутність, функції та принципи підприємництва.

2. Бізнес-планування на підприємстві.

Варіант 21

1. Організаційні структури управління підприємством.

2. Сутність і види інвестицій.

Варіант 22

1. Виробнича потужність і виробнича програма підприємства.

2. Сутність і види цінових стратегій підприємства.

Варіант 23

1. Порядок створення підприємства в Україні.

2. Основні напрями підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємства.

Варіант 24

1. Показники руху, придатності, інтенсивності та ефективності використання основних виробничих фондів підприємства.

2. Основні напрями зниження собівартості продукції, робіт, послуг.

Варіант 25

1. Сутність амортизації та методи її нарахування.

2. Інноваційний процес на підприємстві.

3. Практичне завдання № 1 за індивідуальними варіантами.

На підставі вихідних даних табл. 2 обґрунтувати виробничу потужність машинобудівного підприємства.

Таблиця 2 – Вихідні дані для рішення завдання 1

Варіанти	Програма випуску продукції, шт.	Трудомісткість виробничих операцій, нормо-години		
		токарної	свердлильної	шліфувальної
1	1200000	0,015	0,012	0,037
2	720000	0,013	0,044	0,115
3	600000	0,028	0,108	0,108
4	730000	0,021	0,054	0,125
5	1000000	0,034	0,046	0,012
6	790000	0,018	0,155	0,172
7	1120000	0,102	0,032	0,120
8	820000	0,018	0,105	0,232
9	1000000	0,035	0,047	0,012
10	830000	0,018	0,186	0,202
11	1200000	0,014	0,012	0,036
12	900000	0,152	0,075	0,112
13	1500000	0,112	0,132	0,170
14	720000	0,013	0,043	0,113
15	900000	0,148	0,073	0,109
16	870000	0,023	0,018	0,105
17	750000	0,011	0,015	0,012
18	800000	0,005	0,032	0,100
19	810000	0,018	0,065	0,205
20	1500000	0,100	0,120	0,160
21	770000	0,019	0,134	0,186
22	810000	0,028	0,105	0,194
23	1120000	0,099	0,031	0,118
24	805000	0,019	0,183	0,121
25	600000	0,028	0,110	0,110

Методичні вказівки до виконання завдання 1:

1. Трудомісткість виробництва продукції розраховується як сума операційної трудомісткості виробництва запланованого обсягу продукції, що визначається за формулою 1:

$$T = T_{\text{опер}} \cdot Q, \quad (1)$$

де $T_{\text{опер}}$ – трудомісткість виконання окремої виробничої операції, нормо-години;

Q – програма випуску продукції, шт.

2. Дійсний фонд робочого часу одиниці обладнання розраховується за наступною формулою:

$$\Phi_{\text{д}} = \Phi_{\text{ном}} \cdot (1 - \alpha), \quad (2)$$

де $\Phi_{\text{ном}}$ – номінальний фонд робочого часу одиниці обладнання, години;

α – коефіцієнт, що враховує втрати робочого часу, які пов'язані з проведенням планових ремонтів і всіх видів обслуговування обладнання (приймається у розмірі 4-6%).

3. Номінальний фонд робочого часу одиниці обладнання розраховується так:

$$\Phi_{\text{ном}} = (D_{\text{к}} - D_{\text{вих}} - D_{\text{св}}) \cdot T_{\text{зм}} \cdot n, \quad (3)$$

де $D_{\text{к}}$ – кількість календарних днів у році (приймається 365);

$D_{\text{вих}}$ – кількість вихідних днів у році (приймається 104-110);

$D_{\text{св}}$ – кількість святкових днів у році, що не співпадають з вихідними днями (приймається 5-9);

$T_{\text{зм}}$ – тривалість робочої зміни (приймається 8), години;

n – кількість робочих змін за добу (приймається 2).

4. Розрахункова необхідна кількість обладнання за кожною виробничою операцією (токарною, свердлильною та шліфувальною) знаходиться як відношення операційної трудомісткості виробництва запланованого обсягу продукції (T) та дійсного фонду робочого часу одиниці обладнання ($\Phi_{\text{д}}$):

$$N = \frac{T}{\Phi_{\text{д}}}. \quad (4)$$

5. Фактична необхідна кількість обладнання ($N_{\text{прийн}}$) приймається цілим числом.

6. Коефіцієнт завантаження обладнання визначається як відношення розрахункової необхідної кількості обладнання до його фактичної (прийнятої) необхідної кількості:

$$K_3 = \frac{N}{N_{\text{прийн}}} \quad (5)$$

Зробити відповідні висновки за результатами розрахунків.

4. Практичне завдання № 2 за індивідуальними варіантами.

На підставі вихідних даних табл. 3 скласти калькуляцію собівартості деталі «втулка» чи «гвинт».

Методичні вказівки до виконання завдання 2:

1. Витрати на основні матеріали визначаються як:

$$B_{\text{осн.м}} = M_{\text{заг}} \cdot Q \cdot \text{Ц}_{1 \text{ кг}}, \quad (6)$$

де $M_{\text{заг}}$ – маса (вага) заготовки, кг;

$\text{Ц}_{1 \text{ кг}}$ – ринкова гуртова ціна 1 кг основних матеріалів, грн.

2. Витрати на допоміжні матеріали ($B_{\text{доп.м}}$) приймаються у розмірі 1-3% від витрат на основні матеріали.

3. Витрати на електроенергію розраховуються наступним чином:

$$B_{\text{ел}} = W_{\text{ел}} \cdot N_{\text{прийн}} \cdot \Phi_{\text{д}} \cdot \text{Ц}_{1 \text{ кВт}}, \quad (7)$$

де $W_{\text{ел}}$ – потреба одиниці обладнання в електроенергії, кВт;

$\text{Ц}_{1 \text{ кВт}}$ – ціна за 1кВт/годину (приймається 0,8111 грн.).

4. Матеріальні витрати на запланований обсяг виробництва ($B_{\text{мат}}$) розраховуються як сума витрат на основні матеріали, витрат на допоміжні матеріали та сукупних витрат на електроенергію.

5. Чисельність основних працівників, необхідних для виконання окремих виробничих операцій, визначається, виходячи із трудомісткості виконання цих операцій (T), дійсного фонду робочого часу працівників (Φ_d) і коефіцієнта виконання ними встановлених виробничих норм:

$$Ч_{оп} = \frac{T}{\Phi_d \cdot K_{вн}}, \quad (8)$$

де $K_{вн}$ – коефіцієнт виконання працівниками встановлених норм виробітку (приймається у розмірі 1,02-1,05).

6. Дійсний фонд робочого часу працівників (Φ_d) розраховується аналогічно до формули 2 за винятком того, що α – коефіцієнт, що в даному випадку враховує планові невиходи працівників на роботу, приймається у розмірі 3-5% від номінального фонду робочого часу працівників.

7. Номінальний фонд робочого часу працівників ($\Phi_{ном}$) розраховується в цілому аналогічно до формули 3 за винятком того, що робітники працюють в одну зміну ($n=1$).

8. Чисельність допоміжних працівників ($Ч_{дон}$) приймається як 30% від чисельності основних працівників.

9. Чисельність промислово-виробничого персоналу підприємства ($Ч_{перс}$) складає сума чисельності основних і допоміжних працівників.

10. Заробітна плата основних працівників, які виконують окремі виробничі операції, розраховується так:

$$ЗП_{осн} = ГТС \cdot T, \quad (9)$$

де ГТС – годинна тарифна ставка, що відповідає певному розряду робітника та умовам праці на підприємстві, грн./год. Приймавши, що умови праці на підприємстві є нормальними, а для виконання виробничих операцій необхідні робітники з I, II і III розрядами

відповідно, приймемо ГТС рівною: для токарної операції – 1,20 грн./год., для свердлильної операції – 1,31 грн./год., для шліфувальної операції – 1,44 грн./год.

11. *Заробітна плата допоміжних працівників (ЗП_{доп})* становить 25% від заробітної плати основних працівників.

12. *Надбавки та доплати для всіх категорій працюючих (НД)* становлять 30% від сумарного фонду заробітної плати основних і допоміжних працівників.

13. *Фонд основної заробітної плати* знаходиться як:

$$\text{ФОП}_{\text{осн}} = \text{ЗП}_{\text{осн}} + \text{ЗП}_{\text{доп}} + \text{НД}. \quad (10)$$

14. *Фонд додаткової заробітної плати (ФОП_{доп})* становить 25% від фонду основної заробітної плати.

15. Розмір *єдиного соціального внеску* (єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) встановлюється у відсотках від фонду оплати праці відповідно до класів професійного ризику виробництва, до яких віднесено платників єдиного внеску з урахуванням видів їх економічної діяльності.

Оброблення металів відноситься до 45 класу професійного ризику виробництва, для якого встановлено єдиний соціальний внесок у розмірі 38,11%.

Тоді, *витрати на сплату єдиного соціального внеску* будуть розраховуватися наступним чином:

$$\text{ЄСВ} = (\text{ФОП}_{\text{осн}} + \text{ФОП}_{\text{доп}}) \cdot \frac{38,11\%}{100}. \quad (11)$$

16. *Витрати підприємства на оплату праці промислово-виробничого персоналу* розраховуються за формулою 12:

$$\text{ФОП}_{\text{заг}} = \text{ФОП}_{\text{осн}} + \text{ФОП}_{\text{доп}} + \text{ЄСВ}. \quad (12)$$

17. Річна норма амортизації основних виробничих фондів підприємства розраховується за формулою 13:

$$N_a = \frac{V_{\text{поч}} - V_{\text{л}}}{V_{\text{поч}} \cdot T_{\text{сл}}} \cdot 100\% , \quad (13)$$

де $V_{\text{поч}}$ – початкова балансова вартість основних фондів, грн.;

$V_{\text{л}}$ – ліквідаційна вартість основних фондів, грн. (приймається 2-5% від початкової балансової вартості основних фондів);

$T_{\text{сл}}$ – термін служби основних фондів, роки (приймається: 1) для виробничого обладнання (всіх видів станків) – 5 років, 2) для виробничих будівель – 20 років, 3) для транспортних засобів – 5 років, 4) для офісної техніки – 2 роки).

18. Початкова балансова вартість виробничого обладнання ($V_{\text{поч.ВО}}$) розраховується як сума добутків вартості одного станка та фактичної (прийнятої) необхідної кількості станків.

19. Початкова балансова вартість виробничих будівель ($V_{\text{поч.ВБ}}$) є добутком площі виробничих приміщень і ринкової вартості 1 м² таких будівель. Площа виробничого приміщення складається із площі, що займає обладнання, та площі проходів і проїздів (приймається як 50-70% від площі обладнання). Прийmemo, що для виконання токарної операції необхідні станки 16К20 (довжина – 2505 мм, ширина – 1190 мм), свердлильної операції – 2М112 (довжина – 795 мм, ширина – 370 мм), шліфувальної операції – ММ1130 (довжина – 455 мм, ширина – 400 мм). Ринкова вартість виробничих приміщень – 3000-7000 грн./1 м².

20. Початкова балансова вартість транспортних засобів ($V_{\text{поч.ТЗ}}$) становить 5-10% від початкової балансової вартості виробничого обладнання.

21. Початкова балансова вартість офісної техніки ($V_{\text{поч.ОТ}}$) становить 10-20% від початкової балансової вартості транспортних засобів.

22. Сума амортизаційних відрахувань визначається як:

$$A = V_{\text{поч}} \cdot \frac{H_a}{100}. \quad (14)$$

23. Сума амортизаційних відрахувань на реновацію основних виробничих фондів підприємства ($A_{\text{ОВФ}}$) є сумою амортизаційних відрахувань на відновлення виробничого обладнання, виробничих будівель, транспортних засобів і офісної техніки.

24. Цехова собівартість продукції розраховується як:

$$C_{\text{цех}} = V_{\text{мат}} + \text{ФОП}_{\text{заг}} + A_{\text{ОВФ}}. \quad (15)$$

25. Загальновиробничі витрати ($V_{\text{заг.вир}}$) приймаються як 20-30% від цехової собівартості.

26. Виробнича собівартість продукції визначається так:

$$C_{\text{вир}} = C_{\text{цех}} + V_{\text{заг.вир}}. \quad (16)$$

27. Позавиробничі витрати ($V_{\text{позавир}}$) приймаються на рівні 15-20% від виробничої собівартості.

28. Повна собівартість продукції розраховується як:

$$C_{\text{повна}} = C_{\text{вир}} + V_{\text{позавир}} + V_{\text{тр}}, \quad (17)$$

де $V_{\text{тр}}$ – транспортні витрати, грн.

29. Ціна об'єкта проектування розраховується за наступною формулою:

$$Ц = C_{\text{повна}} \cdot \left(1 + \frac{R}{100}\right), \quad (18)$$

де R – заданий рівень рентабельності виробництва (30%), %.

Отримані результати розрахунків відображаються у табл. 4.

Таблиця 3 – Вихідні дані для рішення завдання 2

Показники	Варіанти							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Об'єкт проектування	гвинт	втулка	втулка	втулка	втулка	втулка	гвинт	втулка
Вага заготовки, кг	0,20	0,39	0,39	0,42	0,49	0,39	0,11	0,40
Ринкова гуртова ціна основних матеріалів, грн.	1,50	1,57	1,90	2,15	1,20	1,97	1,10	1,85
Початкова балансова вартість одиниці обладнання, грн.:								
для токарної операції	6550	8500	5050	10500	4050	12600	8200	9050
для свердлильної операції	6300	7200	5200	17200	4200	13500	7500	15300
для шліфувальної операції	7600	11800	8400	11800	9400	11800	11400	17300
Потреба в електроенергії одиниці обладнання, кВт:								
для токарної операції	11	11	11	11	11	11	11	11
для свердлильної операції	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	7,3	2,2
для шліфувальної операції	22	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Форма оплати праці	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна
Транспортні витрати, %	6	8	9	5	5	7	3	2

Продовження табл. 3

Показники	Варіанти								
	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Об'єкт проектування	втулка	втулка	гвинт	гвинт	втулка	втулка	гвинт	гвинт	втулка
Вага заготовки, кг	0,50	0,44	0,19	0,16	0,60	0,38	0,15	0,12	0,48
Ринкова гуртова ціна основних матеріалів, грн.	1,20	2,25	1,50	1,65	1,10	1,57	1,65	1,30	1,80
Початкова балансова вартість одиниці обладнання, грн.:									
для токарної операції	4050	12150	6550	8200	7300	8500	8200	5300	6500
для свердлильної операції	4200	10500	6300	6900	6500	7200	6900	6200	3800
для шліфувальної операції	9400	15300	7600	10500	9200	11800	10500	9500	11500
Потреба в електроенергії одиниці обладнання, кВт:									
для токарної операції	11	11	11	11	11	11	11	11	11
для свердлильної операції	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	0,6	2,2
для шліфувальної операції	22	2,2	22	2,2	22	2,2	2,2	11	22
Форма оплати праці	відряд на	відряд на	відряд на	відряд на	відряд на	відряд на	відряд на	відряд на	відряд на
Транспортні витрати, %	5	4	6	4	4	8	4	2	4

Закінчення табл. 3

Показники	Варіанти							
	18	19	20	21	22	23	24	25
Об'єкт проектування	втулка	втулка	втулка	втулка	втулка	ГВИНТ	втулка	втулка
Вага заготовки, кг	0,40	0,43	0,50	0,48	0,42	0,10	0,45	0,40
Ринкова гуртова ціна основних матеріалів, грн.	1,50	2,25	1,10	2,32	1,92	1,10	2,26	1,90
Початкова балансова вартість одиниці обладнання, грн.:								
для токарної операції	6500	12300	7300	11200	9500	8200	12200	5050
для свердлильної операції	5000	19100	6500	9800	11300	7500	10300	5200
для шліфувальної операції	10200	10500	9200	15500	16200	11400	9500	8400
Потреба в електроенергії одиниці обладнання, кВт:								
для токарної операції	11	11	11	11	11	11	11	11
для свердлильної операції	22	22	2,2	22	22	7,3	7,3	2,2
для шліфувальної операції	2,2	2,2	22	2,2	2,2	22	22	22
Форма оплати праці	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна	відрядна
Транспортні витрати, %	5	3	4	6	6	3	2	9

Таблиця 4 – Калькуляція собівартості продукції

Найменування статей калькуляції собівартості	Сума витрат, грн.	
	На програму випуску	На одиницю продукції
1. Матеріальні витрати, в т. ч.:		
на основні матеріали		
на допоміжні матеріали		
на електроенергію для виробничих потужностей		
2. Оплата праці, в т. ч.:		
основна заробітна плата, в т. ч.:		
заробітна плата основних працівників		
заробітна плата допоміжних працівників		
надбавки та доплати		
додаткова заробітна плата		
єдиний соціальний внесок		
3. Витрати на утримання та експлуатацію основних виробничих фондів, в т. ч.:		
виробничого обладнання		
виробничих будівель		
транспортних засобів		
офісної техніки		
4. Цехова собівартість		
5. Загальновиробничі витрати		
6. Виробнича собівартість		
7. Позавиробничі витрати		
8. Транспортні витрати		
9. Повна собівартість		
10. Ціна виробу		

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі акти:

1. Господарський кодекс України (чинний, редакція від 04.03.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Заголовок з екрану.
2. Податковий кодекс України (чинний, редакція від 13.03.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Заголовок з екрану.
3. Закон України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» (чинний, редакція від 09.12.2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3023-14>. – Заголовок з екрану.

Основна література:

4. Харів П.С. Економіка підприємства: збірник задач і тестів: навч. посіб. / П.С. Харів. – К.: Знання, 2008. – 357 с.
5. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / О.С. Іванілов – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
6. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібник / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко. – К.: Знання, 2009. – 390 с.
7. Пеліхов Є.Ф. Економіка сучасного підприємства: навч.-метод. і практ. посібник / Є.Ф. Пеліхов, О.А. Іванова, О.М. Сумець. – К.: Хай-Тек Прес, 2009. – 344 с.
8. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посібник / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
9. Кривицька О.Р. Економіка підприємства: навч. посібник / О.Р. Кривицька. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. – 296 с.

Додаткова література:

10. Экономика машиностроения: учеб. пособие / под ред. А.С. Пелиха. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. – 416 с.
11. Трусова Л.И. Экономика машиностроительного производства. Задачи и ситуации: учеб. пособие / Л.И. Трусова, В.В. Богданов, В.А. Щепочкин. – Ульяновск: УлГТУ, 2010. – 78 с.